

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 09-12-040/22-14174/2

Podgorica, 05.07.2022. godine

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
-n/r ministra, gospodina Vladimira Jokovića -

Poštovani gospodine Jokoviću,

Povodom *Predloga zakona o jakim alkoholnim pićima*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst i Izvještaj o analizi uticaja propisa, utvrđeno je da sprovođenje Predloga zakona o jakim alkoholnim pićima, neće zahtijevati izdvajanje sredstava iz Budžeta Crne Gore.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Aleksandar Damjanović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

NAZIV PROPISA

Predlog Zakona o jakim alkoholnim pićima

Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Ovim zakonom uređuju se uslovi za proizvodnju i stavljanje u promet jakih alkoholnih pića i druga pitanja od značaja za proizvodnju i promet jakih alkoholnih pića.
- Primjenom odredi predloženog propisa usaglašene su kategorije kako to predviđa EU zakonodavstvo, a u cilju postizanja visokog nivoa zaštite potrošača. Jedinstveno obilježavanje jakih alkoholnih pića sprječava dovođenje u zabludu potrošača u pogledu kategorije tj. obezbjeđuje transparentnost tržišta i fer tržišnu utakmicu.
- Propisom je stavljen fokus na definicije jakih alkoholnih pića, razvrstane u kategorije. Tim se definicijama i dalje poštuju tradicionalni metodi obezbjeđivanja kvaliteta, a ostavljena je mogućnost dopunjavanja u slučaju kada su predviđene definicije nedovoljne ili ih nema, ili kada se takve definicije mogu poboljšati s obzirom na tehnološki razvoj.
- Pored navedenog, a s obzirom na složenost sektora jakih alkoholnih pića, odredbe predloga akta trebaju spriječiti zloupotrebu izraza „jako alkoholno piće“ i nazive jakih alkoholnih pića za proizvode koji ne zadovoljavaju određene definicije.
- Ovim predlogom su utvrđena i pravila o zaštiti oznaka geografskog porijekla jakih alkoholnih pića, registracija navedenih oznaka, promjene kao i postupak za moguće brisanje istih. Navedeno treba da doprinese održavanju specifičnosti i raznolikosti crnogorske proizvodnje, proizvođačima povećan prihod.
- Imajući u vidu da su alkoholna pića namijenjena za neposrednu ljudsku upotrebu, njihov kvalitet je neophodno ispitati i kontrolisati u proizvodnji i prometu, u cilju zaštite potrošača. Predložena zakonska rješenja doprinijeće postizanju višeg nivoa zaštite potrošača, sprečavanju nelegalne proizvodnje i prometa alkoholnih pića, kao i omogućiti praćenje puteva alkohola, čime se garantuje porijeklo i kvalitet proizvoda.
- Donošenje ovog zakona proisteklo je i iz potrebe postizanja usaglašenosti sa

- propisima EU, posebno u pogledu definisanja, opisivanja, označavanja i geografskih oznaka alkoholnih pića.
- Pravila utvrđena ovim prijedlogom koja se primjenjuju na jaka alkoholna pića treba da doprinesu postizanju visokog nivoa zaštite potrošača, uklanjaju asimetrije informisanja, sprečavanju obmanjujućih praksi i postizanju transparentnosti tržišta i poštene konkurencije. Treba da štite reputaciju koju jaka alkoholna pića postižu na tržištu tako što će i dalje uzimati u obzir tradicionalne prakse koje se koriste u proizvodnji jakih alkoholnih pića kao i povećane zahtjeve za zaštitu i informisanje potrošača. Treba uzeti u obzir i tehnološke inovacije u pogledu jakih alkoholnih pića ako one služe za poboljšanje kvaliteta a ne utiču na tradicionalni karakter predmetnih jakih alkoholnih pića.
 - Jaka alkoholna pića predstavljaju značajan dio plasmana poljoprivrednog sektora a proizvodnja jakih alkoholnih pića je blisko povezana s tim sektorom. Ta povezanost određuje kvalitet, bezbjednost i reputaciju jakih alkoholnih pića proizvedenih u Crnoj Gori. Stoga tu blisku povezanost s poljoprivredno-prehrambenim sektorom treba naglasiti regulatornim okvirom.
 - Ovim predlogom utvrđuju jasni kriterijume za definisanje, opisivanje, prezentovanje i označavanje jakih alkoholnih pića, kao i za zaštitu geografskih oznaka. Takođe, utvrđuje pravila o upotrebi etil alkohola i destilata poljoprivrednog porijekla u proizvodnji alkoholnih pića i upotrebi prodajnih naziva jakih alkoholnih pića prilikom prezentovanja i označavanja prehrambenih proizvoda.
 - Da bi se ispunila očekivanja potrošača i ispoštovale tradicionalne prakse, etil alkohol i destilati koji se koriste za proizvodnju jakih alkoholnih pića treba da budi isključivo poljoprivrednog porijekla, kako je predviđeno ovim zakonskim rješenjem.
 - U interesu potrošača, ovaj zakon će se primjenjivati na sva jaka alkoholna pića koja se stavljaju na tržište Crne Gore, bez obzira na to gdje su proizvedena.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Donošenjem Zakona o jakim alkoholnim pićima, stvara se osnov za obezbjeđivanje efikasnog funkcionisanja tržišta, fer konkurencije, očuvanje povjerenja i zaštitu interesa potrošača.

Donošenje Zakona o jakim alkoholnim pićima neophodno je radi:

- kontinuiranog usklađivanja sa propisima EU (Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji – PPCG);
- prihvatanje obaveza koje proističu iz članstva u STO iz sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualne svojine - TRIPS Sporazum;
- uspostavljanje međunarodnih normi koje će omogućiti:
 - Kontrolu proizvodnje i kontrolu kvaliteta proizvoda;

- Poštenu međunarodnu trgovinu;
 - Zaštitu prava potrošača;
 - Sprječavanje prevara i zloupotreba;
 - Zaštitu geografskih oznaka porijekla s ciljem održavanja specifičnosti i raznolikosti crnogorske proizvodnje, proizvođačima povećan prihod.
- Postizanja visokog nivoa zaštite potrošača, uklanjanje asimetrije informisanja, sprečavanje obmanjujućih praksi i postizanju transparentnosti tržišta i poštene konkurencije. Zaštite reputacije koju jaka alkoholna pića postižu na tržištu tako što će i dalje uzimati u obzir tradicionalne prakse koje se koriste u proizvodnji jakih alkoholnih pića kao i povećane zahtjeve za zaštitu i informisanje potrošača.
 - Registracije i zaštite tradicionalnih jakih alkoholnih pića geografskim oznakama, očuvanje specifičnosti, tradicije i ranije stečene reputacije.
 - Održavanje stalnog kvaliteta jakih alkoholnih pića.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulativnu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Ne postoje druge opcije s obzirom na opredjeljenje Crne Gore o pridruživanju EU, nije moguće ispuniti obavezu permanentnog usaglašavanja, osim donošenjem novog zakona. Na ovaj način se postiže usaglašenost označavanja i kvaliteta različitih kategorija kako na lokalnom, tako i na međunarodnom tržištu.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Rješenje u propisu imaće izuzetno pozitivan uticaj na sve subjekte koji se bave proizvodnjom jakih alkoholnih pića. Usaglašene kategorije, a na taj način i jedinstveno obilježavanje jakih alkoholnih pića omogućava da se poveća izvoz istih. Predloženo rješenje omogućava povećan nivo zaštite potrošača. Smanjenje zloupotreba i fer tržišnu utakmicu. Postupak zaštite oznaka geografskog porijekla proizvođačima omogućuje da povećaju svoje prihode, doprinosi prepoznatljivosti krajeva u kojima se pića proizvode, održavanju specifičnosti i raznolikosti

- crnogorske proizvodnje, povećan nivo kontrole, a samim tim i poboljšanja kvaliteta.
- Nema troškova za građane. Privredi će se na ovaj način povećati dobit, kroz naplatu akciza i povećanja obima proizvodnje i proizvođača jakih alkoholnih pića.
 - Troškovi za proizvođače alkoholnih pića su isti kao i u predhodnom zakonskom rješenju, u dijelu povećanih analiza, ocjene kvaliteta (organoleptička ocjena), u cilju praćenja sljedivosti i kvaliteta proizvoda. Obzirom na cilj koji se treba postići predloženim propisom, i neophodnost navedenih analiza, tačnog identifikovanja kategorija, oni su zanemarljivi. Kroz nacionalne mjere podrške proizvođači jakih alkoholnih pića su podržani za navedene analize i to za razliku od predhodnih godina kada je podrška iznosila 50% iznosa analiza, ove godine je podrška 70% iznosa analiza.
 - Propisom se podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišta konkurencija. Ovo, prvenstveno iz razloga što je povećana gornja granica proizvodnje malim proizvođačima na godišnjem nivou, tako da proizvođač koji proizvodi do 1000 litara čistog alkohola na godišnjem nivou, radi stavljanja u promet, smatra se malim proizvođačem. U predhodnom propisu proizvođač koji proizvodi do 500 litara jakog alkoholnog pića na godišnjem nivou, smatrao se malim proizvođačem. U skladu sa propisima kojima se regulišu iznosi akciza, predviđeni su manji troškovi akcize za male proizvođače jakih alkoholnih pića.
 - Ne stvaraju se biznis barijere, već se predloženim propisom prevazilaze. Što se tiče administrativne opterećenosti neophodno nema dodatnih administrativnih opterećenja u odnosu na predhodni Zakon o jakim alkoholnim pićima, već manja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
 - Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? obrazložiti.
 - Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? obrazložiti.
 - Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
 - Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?
 - Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
 - obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
 - Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? obrazložiti.
 - Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
 - Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? obrazložiti.
- Nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju Zakona o jakim alkoholnim pićima.

- Kako je odgovoreno na predhodno pitanje, nijesu potrebno obezbijedenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju Zakona o jakim alkoholnim pićima.
- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Za implementaciju Zakona o jakim alkoholnim pićima nije potrebno obezbijedenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. Međutim, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u cilju podizanja kvaliteta jakih alkoholnih pića i podrške proizvođačima Uredbom o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike za 2022. godinu - Agrobudžet („Službeni list CG“, broj 23/22), je obezbijedilo nadoknadu dijela troškova za laboratorijske analize, visina podrške je do 70% cijene analize i isplaćuje se na osnovu dostavljenog zahtjeva, rezultata analize.
- Da, članom 63 stav 1 i 2 Predloga Zakona o jakim alkoholnim pićima je predviđeno da organoleptičku ocjenu jakog alkoholnog pića vrši komisija za organoleptičku ocjenu jakih alkoholnih pića koju obrazuje Ministarstvo, na osnovu uzetih uzoraka. Komisija za organoleptičku ocjenu jakog alkoholnog pića sastavljena je od ovlašćenih degustatora koji su prošli obuku i imaju sertifikat za degustaciju jakih alkoholnih pića. Takođe stav 6 pomenutog člana utvrđuje da za organoleptičku ocjenu jakih alkoholnih pića registrovani proizvođač plaća naknadu. Stavom 7 pomenutog člana je predviđeno da način uzimanja uzoraka, organoleptičko ocjenjivanje jakih alkoholnih pića i visinu naknade za organoleptičku ocjenu propisuje Ministarstvo.
- Da. Prihod za budžet Crne Gore od naplate akciza za jaka alkoholna pića i prihod od prodaje jakih alkoholnih pića, od zvaničnog prometa na domaćem i inostranom tržištu (PDV), kroz poreske obaveze, plaćanje taksi i ostalih dažbina u skladu sa zakonima koji pokrivaju ovu oblast.
- Usvajanjem propisa predviđeno je donošenje podzakonskih akata, iz kojih neće biti proisteći finansijske obaveze dodatno, već će bliže biti propisano sprovođenje postojećih mjera.
- Ne, nijesu postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda.
- Nije bilo sugestija Ministarstva finansija na Prijedlog zakona o jakim alkoholnim pićima.
- S obzirom da nije bilo sugestija Ministarstva finansija na Predlog Zakona o jakim alkoholnim pićima, nije bilo uvrštavanja.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA

- procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- U izradi Predloga zakona o jakim alkoholnim pićima vršene su konsultacije sa ekspertima EU putem telefona, maila i video konekcija sa istima, iz razloga mjera ograničenog kretanja, u pojedinim vremenskim periodima i nemogućim, uslijed pandemije COVID 19.
- Pri izradi konsultovani su: Nacionalno udruženje vinogradara i vinara CG i ostali proizvođači koji nijesu članovi pomenutog udruženja, Biotehnički fakultet, predstavnici proizvođača jakih alkoholnih pića i prestavnici lokalnih samouprava.
- U okviru Javne rasprave, održane su dvije tribine – javne konsultacije sa zainteresovanim subjektima: u Podgorici i Bijelom Polju. Predlozi i sugestije dati su u izvještaju sa Javne rasprave. Sve sugestije dobijene ovim putem su prihvaćene i uvrštene u tekst Predloga.
- Obavještenje o Javnoj raspravi je objavljeno na sledećoj internet adresi: <https://www.gov.me/clanak/odrzana-javna-rasprava-na-nacrt-zakona-o-jakim-alkoholnim-picima>

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Prepreke za implementaciju propisa ne postoje.
- Da bi se ispunili ciljevi biće organizovane edukativne aktivnosti za registrovane proizvođače, kao i za proizvođače primarnih poljoprivrednih proizvoda u cilju motivisanja na proizvodnju jakih alkoholnih pića. Takođe, biće izrađene smjernice i uputstva sa svim neophodnim informacijama za poštovanje i primjenu ovog Predloga.
- Indikatori za ispunjavanje ciljeva biće: podaci iz registra u koji se upisuju alkoholna pića sa odrađenom fizičko-hemijskom analizom, podaci iz registra geografskih oznaka, povećanje obima proizvodnje jakih alkoholnih pića i izvoz istih.
- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa biće zaduženo resorno Ministarstvo.

Podgorica, 1. jul 2022. godine

